

De Eekhoornschool

HANDLEIDING

In het kort

Alles is anders in de Eekhoornschool. Of toch niet?

In de Eekhoornschool zijn vooral de materialen anders. Tellen met noten, Tollen met eikels en Tekenen met takjes. Gebruikelijke activiteiten in de klas krijgen een nieuwe uitdaging door materiaal dat niet vierkant, rond of vlak is. Motoriek en denken wordt uitgedaagd, de woordenschat uitgebreid. Natuurlijk hebben de jonge eekhoorns veel (spel)plezier. Tussen alle drukte is er een rustig hoekje om alles nog eens te overdenken en leuke eekhoornboekjes te bekijken. En waar gaat de schoolreis heen? Naar het bos natuurlijk!

Doel

De leerlingen:
Waarderen en kennen natuurlijke materialen en hun eigenschappen.
De leerlingen ervaren het bos als een leuke, uitdagende omgeving.

Doelgroep

Groep 1 en 2 van het primair onderwijs

Opzet

Activiteiten zijn verdeeld in:
Verhaal

A: Spel- en bouwactiviteiten (hoek), 4 activiteiten

B: Ontwikkelingsmateriaal, 4 activiteiten

C: Bewegingsspellen, 7 activiteiten

D: Creatieve verwerking, 7 activiteiten

Vanuit de activiteiten A t/m D kunt u uw eigen (werk)lessen samenstellen.

Voor de buitenactiviteiten (eekhoorn-schoolreisje) is er een aparte handleiding te downloaden.

De materialen kunt u krijgen bij de leskist.

Materialen

Per activiteit zijn de benodigde materialen beschreven. Materialen die gewoonlijk niet in de klas aanwezig zijn vindt u in de leskist. Laat de leerlingen zorgvuldig omgaan met het meegeleverde materiaal, maar het is waarschijnlijk en helemaal niet erg als er af en toe een nootje of takje stuk gaat. Dat kan onderzocht worden! Wat zit er in? Waarom brak het daar? Hoe ziet de binnenkant er uit?

Vorbereiding

Het onderdeel 'eekhoornschoolreis' bestaat uit een serie activiteiten in het bos. Voor dit onderdeel moet u begeleiding en vervoer regelen. Informatie over de meest geschikte plekken vindt u op www.groenewiel.nl/eekhoornschool.

Tijd

Met dit programma kunt u één tot twee weken werken.

Kwaliteitsverbetering

Wij lezen graag uw reactie op het programma in het schrift.

Of mail uw reactie naar info@groenewiel.nl onder vermelding van 'de eekhoornschool'.

De Eekhoornschool

Inleiding

Inleiding

De Eekhoornschool begint met een verhaal over een eekhoortje Pluim dat naar school gaat. Bij het verhaal horen platen die u kunt laten zien, van papier of op het digibord.

In het verhaal worden allerlei activiteiten besproken die de eekhoortjes op school doen. Deze activiteiten komen terug in het programma.

De activiteiten A1 tm A4 zijn gericht op constructief en sociaal spel. U kunt met de materialen een hoek inrichten. In de opdrachten worden een aantal spelmogelijkheden beschreven, maar u bent er natuurlijk vrij in om elementen toe te voegen of weg te laten.

In combinatie met activiteiten beschreven in B en D kunt u een werkles samenstellen rond dit thema.

In C staan activiteiten beschreven die zich lenen voor de gymzaal of het plein.

Een beschrijving van een activiteit kent de volgende opbouw:

Titel van de opdracht → **Bouwhoek A2**

Doel van de opdracht → invloed van vorm op stapelbaarheid en stabiliteit leren inschatten

Beschrijving van de opdrachtuitvoering →

Suggesties voor vragen die u tussentijds aan de leerlingen kunt stellen →

Verwijzingsnummer →

Waar kan de opdracht worden gedaan →

Materialen die in de leskiste aanwezig zijn →

Materialen waar u zelf voor moet zorgen →

Wat moet u voorbereiden voor deze opdracht →

Hoeveel tijd neemt de opdracht? →

Voor een groepje of voor de hele klas →

Met welke opdracht(en) kunt u deze opdracht goed combineren →

Woorden die tijdens de opdracht centraal staan. vgl ster, maan en zonwoorden schatkist. →

Beschrijving

Net als in de klas van de kinderen is er ook in de eekhoornschool een bouwhoek. Bekijk in de kring de blokken die de eekhoorns gebruiken. Wat zijn de verschillen met de blokken in de eigen bouwhoek?

De stammetjes zijn van verschillende lengtes en diktes. Sommige zijn recht, andere schuin of met een hoek. Zal het makkelijker of moeilijker zijn om met de eekhoornblokken te bouwen?

In de bouwhoek kunnen de kinderen een mooi eekhoornbouwwerk maken. Laat het groepje kinderen na afloop tonen wat ze hebben gemaakt. Wat ging wel en wat lukte niet? Waarom kun je sommige blokken niet stapelen? Is het leuk om met eekhoornblokken te werken?

Door dit een aantal keren met verschillende groepjes te doen kunt u de woorden die te maken hebben met stabiliteit, beweging en vorm aanleren.

Vragen

- Welke stammetjes passen goed op elkaar?
- Waarom passen deze blokjes niet goed?
- Zal de toren omvallen met het volgende blokje?
- Met welke blokken kunnen we een toren bouwen? Met welke een muur? En een dak?
- Hoeveel stammetjes heb je nu gestapeld?
- Hoe zou je dit blokje noemen?
- Welke blokjes zijn scheef?

In de klas

materiaal
in de leskiste
kist A2 met eekhoorn bouwblokken

voorbereiding
stammetjes introduceren in de kring

tijd en indeling
30 minuten
één groepje

te combineren met
eekhoornnest bouwen A1

woordenschat
stammetje
dik
dun
recht
omvallen
scheef
schuin
hoek
stevig
wankel
passen

Deze eekhoortjes hebben wel erg hun best gedaan

9

De Eekhoornschool

Verhaal

1 Opstaan

"Opstaan!", roept mama eekhoorn. "Het is al licht. Iedereen in het bos is al wakker."
Pluim en Pol doen hun oogjes open.
Ze zien de zonnestralen tussen de takjes van het nest en horen de vogels fluiten.
Pluim en Pol kruipen uit hun zachte gras-bedje.
Met de voorpootjes wast Pluim haar snuit.
Pol borstelt voorzichtig zijn oorpluimen.
Dan schudden ze tegelijk hun grote pluimstaart.
"Klaar mama! Mogen we nu eten?"
Pol knaagt snel ale schubben van zijn dennenappel.
Pluim peutert de zaadjes er rustig tussenui.

Welke dennenappel is van Pluim?

2 Naar school

"Schiet op, kinderen", zegt Mama, "jullie moeten naar school".
Het nest van Pluim en Pol zit hoog in een dikke boom.
Eerst klauteren ze omlaag. Dan rennen ze over een tak.
Een flinke aanloop en aan het eind ...Whoei!! ...
springen ze zó naar een andere tak.
Ze klauteren verder omlaag en springen ..Plof!.. in een dik pak bladeren.
Pol rent het bospad over. Pluim schrikt. "Pol, je moet eerst goed uitkijken!"

Waar moet Pol voor uitkijken denk je?

Snel gaan ze verder.

"Ssst, stil Pol, geen geluid", fluistert Pluim.
Ze zitten doodstil en luisteren naar het geritsel.
Dan komt er een konijn uit de struik.
"Oef, dat was spannend", zegt Pluim en ze lacht.
Ze kunnen de school al zien.
Pluim en Pol gaan snel naar binnen.

De Eekhoornschool

Verhaal

3 Een verhaal in de kring

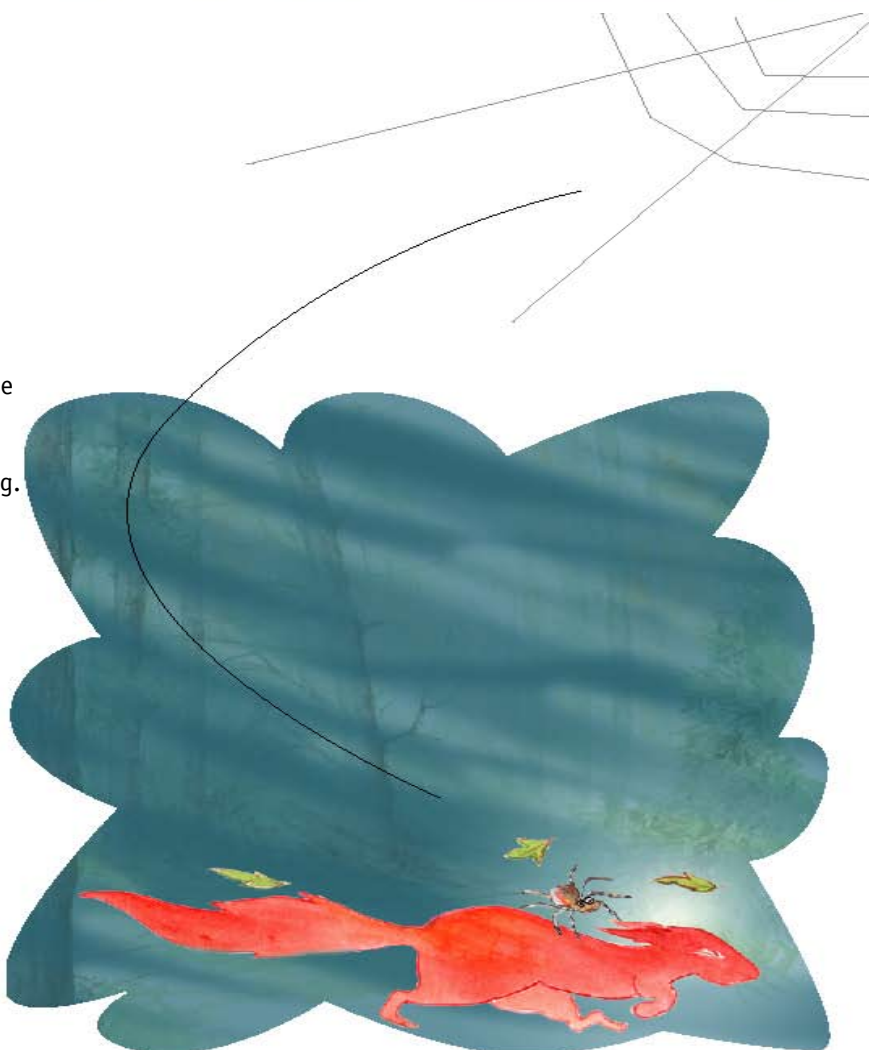
Pluim zoekt haar stam en gaat er op zitten.

Meester vertelt over Simon, de spin die wegwaait in het bos.

Pluim luistert en droomt langzaam weg. Ze is in het bos.

Takken zwaaien en kraken. Ze gaat Simon redden...

Dan hoort ze stemmen. "Eekhoorn, eekhoorn...".

Pluim schrikt wakker. Alle eekhoortjes om haar heen zingen:

"Eek-hoorn, eek-hoorn, met je lange staartje.

Eek-hoorn, eek-hoorn, klim maar met een vaartje.

Tikke, takke, toome, roetsj! In de bomen."

Dat is een leuk liedje! Zing het maar en zwaai dan met je staartje mee.

De Eekhoornschool

Verhaal

4 De Bouwhoek

Pol en Pien gaan in de bouwhoek.
Ze doen een grote rode bouwhelm op.
"Ik ben Pol de bouwer", roept Pol.
"Wat gaan we maken?", vraagt Pien.
"Een nest!" "Ja, een stevig nest van takken."
"Rond van buiten en zacht van binnen!"
Ze dikke kromme takken voor de ingang.
Rechte takken voor de zijkanen.
En dunne buigzame twijgen daartussen.
Binnenin zacht mos en veertjes.

Heb jij wel eens een takkenhut gemaakt?

5 De dierenhoek

"Kom je met mij spelen?", vraagt Erik aan Pluim. "In de dierenhoek? Doen alsof we een ander dier zijn"
Erik krult zijn staart tot een balletje en huft in het rond.
"Ra, ra, ra, wie ben ik?"
"Heb je veren?", vraagt Pluim. "En een snavel?"
"Nee, ik ben geen vogel", zegt Erik, "Ik vlieg toch niet, ik spring!"
Hup, hup, springt Erik weer.
"Ben je groen? En woon je in het water?"
"Nee, ik ben geen kikker", antwoordt Erk.
"Heb je lange oren en een wipstaart?"
"Ja!"
"Dan ben jij een konijn!"
Nu is Pluim aan de beurt.
Maar Pluim ziet Piet.
Piet heeft een masker. Een masker van een vos.
Dat wil Pluim ook!

6 Masker maken

Meester geeft Pluim een blad.
Pluim kleurt het masker. Oranje, zwart, groen.
Dan is Pluim een vos. Een vos met een hele dikke staart.
Ze brult: "Whaaaah", ik ben de grote brulvos!"
Iedereen lacht.

"Ssssst", Meester legt de vinger op zijn snuit. "Luister goed, eekhoornkinderen.
Pluim maakt een leuk grapje over Vos. Maar Vos en Marter zijn vreselijk
gevaarlijk voor eekhoorns. Wat moeten jullie doen als je een vos of boomarter
ziet?"

"Heel hard weggrennen", zegt Pol.

"Doodstil blijven zitten, zodat die je niet ziet", fluistert Pluim.

De meester laat een tekening zien. Kijk eens goed: als jij een boomarter ziet,
zou je dan snel weggrennen of doodstil blijven zitten?

De Eekhoornschool

Verhaal

7 Noten tellen

Pol telt.

Hij begint met 10 noten.

Dan zijn er nog maar 9.

Dan nog maar 8.

Waar blijven al die noten toch?

"He, Pol?" zegt Meester, "eerst tellen en dan pas eten".

"Wat is mee?"

Pol kijkt naar de walnoten, naar de beukenootjes en naar de eikels.

Hij telt. Drie grote walnoten.

Vijf eikels.

Tien kleine beukenootjes.

Maar wat is nou meer? Is dat ook meer eten?

Weet jij het?

leukst!"

Het wordt al donker.

Iedereen gaat weer naar huis.

"Dag, dag tot morgen! Dan gaan we fijn weer naar de eekhoortjesschool!"

8 Naar buiten

"Kom, naar buiten", zegt Meester.

Pol en Erik vinden wel twintig eikels.

Daar kun je een spel mee doen. Noten gooien.

Pluim is met Pol. Ze spelen tegen Erik en Pien.

Pluim heeft tien eikels. Die gooit ze één voor één naar Pol.

Pol gooit ze in de mand.

"Gooi een héél hoog", roept Pol, "dan doe ik een staartzwieper". Dat is leuk!

Maar oei! Pol zijn staart zwiept tegen de mand. De mand valt om. Alle eikels rollen weg.

Erik en Pien roepen: "Gewonnen!".

"Jammer", denkt Pluim, "maar de staartzwieper was het

Eekhoornnest bouwen A1

leren bouwen met onregelmatige materialen,
oplossingen zoeken voor constructieproblemen

Beschrijving

De kinderen bouwen een nest voor de eekhoorn. Daarbij leren ze met verschillende soorten materialen omgaan en ook ontwikkelen ze hun ruimtelijk inzicht.

Een ring van klei of een piepschuim ring kan als ondergrond dienen om de eerste takken in te zetten. Het kan ook in zand.

Laat de kinderen eerst de materialen goed bekijken.

Daarna kiezen ze enkele takjes als staander en prikken die in de klei of het piepschuim.

De andere takjes leggen ze in de vorkjes van de staande takken.

Daarbij ontdekken ze wanneer het wel of niet blijft liggen. Kunnen ze vertellen waardoor het komt als het niet lukt?

Vragen

- Waarmee zal de eekhoorn beginnen?
- Waar is de ingang?
- Waarom blijft dit takje niet liggen?
- Is deze tak lang genoeg?
- Is de tak stevig genoeg?
- Past de eekhoorn in het nest?
- Waarmee maakt de eekhoorn het nest zacht en warm?

Informatie

Het zand of de klei kan als bodem dienen, de dikkere takjes voor de staanders en de dunnere takjes om de buitenkant mee dicht te maken. Daarna kan het nest met zacht materiaal gevuld worden. Zie er op toe, dat de kinderen de ingang niet vergeten.

in de klas

materiaal

in de leskist

takjes, houtwol, piepschuim ringen
zelf zorgen voor:
zandtafel of klei
zacht materiaal voor in het nest

tijd en indeling

30 minuten
groepje van 3 of 4

te combineren met

bouwhoek A2
eekhoornhuishoek A3

woordenschat

het nest
de takken
warm
wol

bouwen
vlechten
bodem

houtwol
zijtak
buigzaam
breekbaar

invloed van vorm op stapelbaarheid en stabiliteit leren inschatten

Beschrijving

Net als in de klas van de kinderen is er ook in de eekhoornschool een bouwhoek. Bekijk in de kring de blokken die de eekhoorns gebruiken. Wat zijn de verschillen met de blokken in de eigen bouwhoek?

De stammetjes zijn van verschillende lengtes en diktes. Sommige zijn recht, andere schuin of met een hoek.

Zal het makkelijker of moeilijker zijn om met de eekhoornblokken te bouwen?

In de bouwhoek kunnen de kinderen een mooi eekhoornbouwwerk maken. Laat het groepje kinderen na afloop tonen wat ze hebben gemaakt. Wat ging wel en wat lukte niet? Waarom kun je sommige blokken niet stapelen? Is het leuk om met eekhoornblokken te werken?

Door dit een aantal keren met verschillende groepjes te doen kunt u de woorden die te maken hebben met stabiliteit, beweging en vorm aanleren.

Vragen

- Welke stammetjes passen goed op elkaar?
- Waarom passen deze blokjes niet goed?
- Zal de toren omvallen met het volgende blokje?
- Met welke blokken kunnen we een toren bouwen? Met welke een muur? En een dak?
- Hoeveel stammetjes heb je nu gestapeld?
- Hoe zou je dit blokje noemen?
- Welke blokjes zijn scheef?

in de klas

materiaal in de leskist

kist A2 met eekhoorn bouwblokken

voorbereiding

stammetjes introduceren
in de kring

tijd en indeling

30 minuten
één groepje

te combineren met
eekhoornnest bouwen A1

woordenschat

stammetje
dik
dun
recht
omvallen

scheef
schuin
hoek
stevig

wankel
passen

Deze eekhoornstapels hebben wel erg hun best gedaan

Eekhoornhuishoek A3

Taalontwikkeling, samenwerking

Beschrijving

In de eekhoorn huishoek kunnen de kinderen het leven van een eekhoorn naspelen. Het verhaal kan daarvoor een begin vormen. Maar wat doen de eekhoortjes nog meer op school en wat na schooltijd?

Heeft u een huishoek in de klas, dan kunt u deze wat aanpassen aan het eekhoornleven. Samen met de kinderen kan bedacht worden wat er wél en niet in het eekhoornhuis zal zijn.

Ook de eekhoornwinkel (zie A4) kan bij het spel betrokken worden.

in de klas

materiaal

in de leskist:

verkleedmaterialen
verhaal met tekeningen
boekjes, handpoppen

zelf zorgen voor:

*takjes, bladeren, noten,
materialen die gemaakt zijn
bij andere opdrachten
materialen uit de eigen huishoek*

tijd en indeling

30 minuten
één groepje

te combineren met:

eekhoornwinkel A4
maskers maken D1
eekhoornstaart D2

Vragen

- Zou je een eekhoorn willen zijn? Waarom wel of niet?
- Zou een eekhoorn het leuk vinden om bij ons in de klas te komen kijken?
- Wat zouden de eekhoortjes doen na schooltijd?
- Wanneer gaan de eekhoortjes naar bed?
- Welke boekjes zouden de eekhoortjes leuk vinden? Waarom?

woordenschat

vacht
pluimstaart
klimmen
boom

verkleeden
versieren
luisteren

verzamelen
balanceren
evenwicht

Een echt eekhoornhuis

Eekhoornwinkel A4

Taalontwikkeling,, kennis maken met hoeveelheden, maten en gewicht

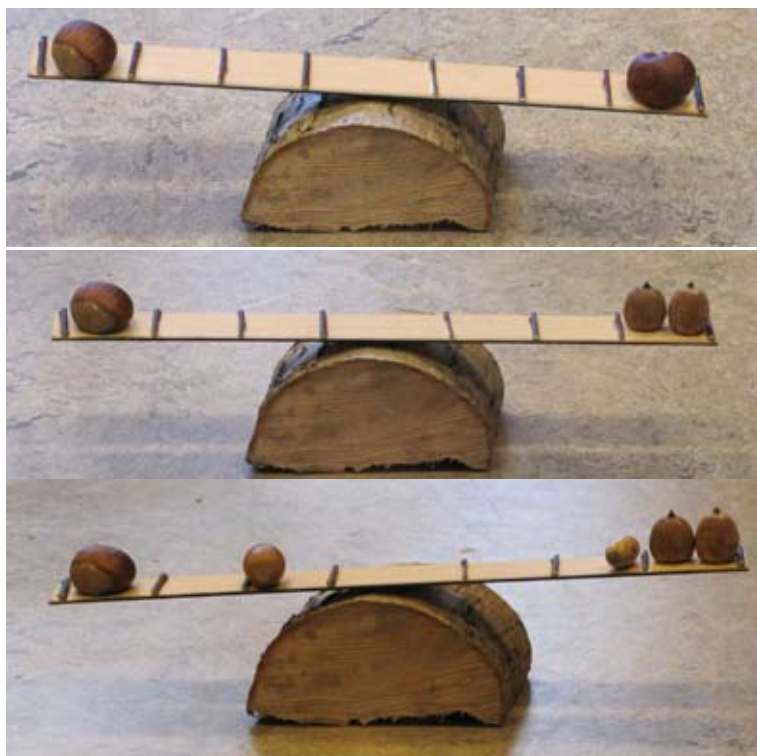
Beschrijving

De kinderen kunnen de winkel inrichten met de verschillende materialen die er zijn. Ze kunnen de winkel aanvullen met materialen die ze onderweg vinden of van huis meenemen. Elk product moet natuurlijk voorzien worden van een naam, een plaatje (eigen tekening of uitgeknipt) en/of een prijs. Kinderen kunnen dat op hun eigen manier doen. De prijs verandert natuurlijk wel eens. Is het niet te duur?

De weegschaal en de kassa vormen natuurlijk een belangrijk onderdeel van de winkel. Spreek met de kinderen af wat als betaalmiddel wordt gebruikt.

Vragen

- Wat ga je kopen? Wat heb je gekocht?
- Hoe duur was het?
- Hoeveel verschillende soorten noten heb je gekocht?
- Welke noten zijn het zwaarst? Hoe weet je dat?
- Welke noten zijn het duurst? Waarom?
- Kun je onthouden wat je in de winkel moet halen?
- Moet je al iets aanvullen?
- Hoeveel eikels heb je nodig om om te ruilen met een walnoot?
- Hoe weeg je eerlijk?

in de klas

materialen

in de leskist:

balans (plankje en halfronde stammetje)
mandjes, schappen, geldkistje,
noten, zoethout

zelf zorgen voor:

(naar eigen inzicht)

bessen, bladeren, takjes,
popcorn, rozijntjes, ingrediënten
voor koekjes, zakjes

tijd en indeling

20 minuten
één groepje

te combineren met:

eekhoortellen B1
eekhoornkoekjes D5

woordenschat

noten
kopen
groot - klein
zwaar - licht

kassa
betalen
de winkel
boodschappen

soort
duur
ingredienten
aanvullen

Beschrijving

Eekhoortjes moeten de verschillende noten goed uit elkaar kunnen houden. Ook moeten ze goed noten kunnen tellen.

Vraag de kinderen om te kijken hoeveel soorten noten er in het doosje zitten en om de noten van dezelfde soort bij elkaar te leggen.

Begeleid de kinderen bij een handige aanpak (rijtje leggen of wegleggen en tellen).

U kunt het betekenisvoller maken door ze dit voor de winkel te laten doen: daar moeten alle nootjes, soort bij soort in de mandjes. De verkoper moet wel weten hoeveel noten er van elke soort zijn.

Oudste kleuters kunnen er op een kaartje het cijfer bij schrijven of stempelen. Of ze kunnen per mandje een papiertje maken met evenveel rondjes als er noten zijn. Als er een noot wordt verkocht kan de verkoper een rondje inkleuren. Hoeveel noten zijn er na afloop nog in elk mandje? Klopt dat?

Het materiaal geeft de mogelijkheid om de oudste kleuters te leren dat je het begrip meeste op twee manieren kunt bekijken: het grootste aantal en de grootste hoeveelheid. Het grootste aantal hoeft niet de grootste hoeveelheid te zijn.

Eerlijk delen

Vertel de kinderen in het groepje dat ze eekhoortjes zijn en dat ze de noten eerlijk moeten delen. Lukt dat? Waar houden ze rekening mee?

in de klas

materiaal

in de leskist:

doosje B1 met
verschillende nootjes

zelf zorgen voor:

papier (kaartjes), potlood

tijd en indeling

20 minuten
één groepje

te combineren met: eekhoornwinkel A4

woordenschat

noot
veel
weinig
groot
klein

aantal
rij
groter
kleiner

walnoot
eikel
kastanje

Vragen

- Van welke noten zijn er het meest?
- Hoeveel noten liggen er in een groepje?
- Hoe kun je deze noten het makkelijkst tellen?
- Een eekhoortje heeft heel veel honger. Welk groepje noten kiest deze eekhoorn om op te eten? Die met de meeste noten?
- Hoe kun je deze noten eerlijk verdelen?

Eekhoornmemory B2

waarnemen, benoemen en onthouden van natuurlijke materialen

Beschrijving

Voordat het spel begint moeten de kinderen kiezen welke voorwerpen/noten een eekhoortje wel of niet zal gebruiken. De voorwerpen die niet door een eekhoortje gebruikt worden moeten apart worden gelegd. Die doen niet mee in het spel.

De kinderen zetten nu het spel op door onder elk doosje een voorwerp te leggen. De doosjes door elkaar schuiven en op rij leggen.

Het spel kan beginnen, probeer de twee gelijke voorwerpen/noten onder de doosjes bij elkaar te zoeken.

in de klas

materiaal in de leskist

doosje B2 met bosmateriaal zoals eikels, kastanjes, hazelnoten, dennenappels etc. enkele soorten niet natuurlijk materiaal zoals dop en gum 18 kleine bakjes om over de voorwerpen te zetten

tijd en indeling

20 minuten
één groepje

Vragen

- Hoeveel verschillende noten zijn er?
- Zijn de twee (eikels) precies hetzelfde?
- Hoe kun je zien dat het een is?
- Wat zul je niet in de eekhoornschool vinden?

woordenschat

eikel
kastanje
dennenappel
walnoot

hetzelfde
bolster
kastanje

sparrenkegel
elzenprop
bolster beukennoot

Beschrijving

Bespreek met de kinderen dat de eekhoorns in de eekhoornschool rijtjes moeten maken; rijtjes van groot naar klein. Doen de kinderen dat ook op school? Laat de kinderen enkele voorbeelden pakken van werkjes waarmee ze reeksen moeten leggen.

Waarmee doen wij dat? Met wat voor materiaal?

De eekhoorntjes in de eekhoornschool hebben niet zulke spullen. Zij hebben dennenappels, eikels, takjes en kastanjes die ze van groot naar klein moeten leggen. Kunnen de kinderen rijtjes maken met eekhoornspullen?

Kijk hoe ze het aanpakken. Bespreek welk materiaal ze het gemakkelijkst van klein naar groot kunnen leggen en waarmee dat moeilijk gaat.

Als de eekhoorntjes het kunnen met alleen eikels of alleen takjes krijgen ze een moeilijker opdracht waarbij ze eikels, kastanjes, dennenappels en takjes door elkaar heen van klein naar groot moeten leggen. Kunnen de kinderen dat ook? Waarom is dat moeilijker?

Vragen

- Is deze dikke noot groter dan die dunne tak?
- Is de dennenappel overal even dik?
- Kun je twee takjes vinden die even lang zijn?
- Kun je de kastanjes op volgorde leggen?
- Wat is lichter, de dennenappel of de kastanje?

in de klas

materiaal in de leskist

doosje B3 met verschillende natuurlijke materialen

tijd en indeling

10 minuten
één groepje

woordenschat

groter
kleiner
dik - dun
lang - kort

lichter
zwaarder
hoog
breed

reeks
schubben
vergelijken
volgorde

Letters en lijnen B4

vormen tekenen met verschillende materialen

Beschrijving

Vertel dat de eekhoortjes ook schrijven en tekenen op de eekhoornschool.

Waarmee schrijven de kinderen in de klas?

Waarmee zouden de eekhoortjes schrijven?

Vertel de kinderen dat je wat schrijfmaterialen hebt uit de eekhoornschool. Die kunnen ze bekijken. Hoe zouden de eekhoortjes daarmee schrijven of tekenen?

Laat de kinderen dit uitproberen. U bepaalt zelf of u een vaste opdracht geeft (b.v. maak de letter E van eekhoorn) of dat u dit vrij laat. U kunt ook de zandleitjes gebruiken (zie foto)

Als iedereen klaar is kunt u nabespreken hoe het schrijven of tekenen met de verschillende materialen ging.

in de klas

materialen

in de leskist

doosje B4 met
takjes, veren, houtskool,
2x zandlei

zelf zorgen voor

papier, ecoline, inkt, zand

voorbereiding

vul de zandleitjes met
een dun laagje zand

tijd en indeling

10 minuten
één groepje

woordenschat

pen
veer
takje
inkt

potlood
scherp - stomp

in dopen
houtskool

Vragen

- Waarmee zou een eekhoorn kunnen schrijven of tekenen?
- Waarmee kun je het beste schrijven of tekenen?
- Wat kun je het best bewaren?
- Kan de eekhoorn iets uitgummen? Hoe zal die dat doen?
- Welke materialen gebruiken jullie om te schrijven of te tekenen?

Informatie

Houtskool zijn verbrande takjes.

Ganzenveren werden vroeger echt als pen gebruikt.

Van galappeltjes die je op de eikenboom kunt vinden maakte men vroeger inkt.

ontwikkelen senso-motoriek, eigenschappen van materialen ervaren, samenwerking

Beschrijving

Voor de winter verzamelen de eekhoorns veel noten. Als je noten goed in een mandje kunt mikken gaat dat sneller dan steeds heen en weer lopen. Daarom oefenen de eekhoorns notenwerpen.

Vier groepen kinderen stellen zich op in een rij achter de streep. Bij de streep staat een mandje met noten en een eindje achter de streep een leeg mandje. Om de beurt pakken de kinderen een noot en proberen die in het mandje achter de streep te gooien. Mis, dan gaat de noot terug in het mandje bij de streep.

Een andere manier om de voorraad snel te vullen is om in een rij te gaan staan en de noten snel door te geven naar voren.

Maak vier rijen van kinderen.

Aan het begin van elke rij staat een mandje met tien noten. Aan het eind staat een lege mand. De eerste persoon in de rij begint met het pakken van een noot en geeft deze door aan zijn teamgenoot naast zich. Deze geeft hem door aan de volgende, etcetera. De laatste persoon in de rij legt de noot in de eindmand.

Het spel wordt makkelijker met minder kinderen en moeilijker door als regel in te stellen dat de volgende noot pas doorgegeven mag worden als die daarvoor in het mandje ligt.

Alternatief: de kinderen mogen ook overgooien naar elkaar en de noot in het mandje gooien. Dit is moeilijker, maar kan ook sneller zijn. Laat ieder team eventueel zijn eigen strategie kiezen.

Vragen

- Welke noten kon je makkelijk overgeven, waarom?
- Welke noten vielen vaak? Hoe komt dat?

in speellokaal

materiaal in de leskist

8 mandjes
(dezelfde als voor de winkel)
Doosje C1 met noten

voorbereiding

leg de opdracht uit

tijd en indeling

10 minuten
vier groepen

Woordenschat

noot
gooien
mand

samenwerken
glad
klein

estafette
strategie

alarmgeluiden van vogels leren herkennen, evenwicht houden

Beschrijving

In het bos zijn dieren die jonge eekhoorns eten. Wat voor dieren zijn dat in het bos? (Uil, vos, marter, roofvogel)

Als de vogels in het bos een rover ontdekken, slaan ze alarm.

Hoe zouden de kinderen alarm slaan?

Beluister de CD in de kring. Kunnen de kinderen herkennen wanneer de vogels alarm slaan?

Wat kan een eekhoortje doen als hij dit alarm hoort? (vluchten, verstoppertje, stil zitten). De eekhoortjes moeten dat allemaal oefenen.

In deze oefening leren ze doodstil te zitten. Hoe zouden ze dat doen? (twee pootjes op de grond, twee pootjes (handjes) voor de borst.

Oefen met de kinderen: probeer te hurken zoals het eekhoortje op de afbeelding. Probeer het op de grond, op een stam (brede deel van de bank) of op een tak (smalle deel van de bank of touw).

Tijdens het spel bewegen de kinderen door de ruimte. Net als eekhoorns lopen ze zoveel mogelijk over takken (banken, rand van de zandbak e.d.)

De cd met bosgeluiden wordt afgespeeld. Als de eekhoortjes het vogelalarm horen moeten ze direct doodstil gaan zitten, tot het alarm voorbij is. Eén of enkele kinderen zijn de boommarter. Zij mogen in actie komen tijdens het alarm. Eekhoorns die bewegen mogen ze aftikken. Als de normale bosgeluiden weer beginnen, gaat de marter weg en mogen de eekhoorns weer rennen. Het kind dat als laatste overblijft, wint.

Als alternatief kunt u kijken wie het langst stil kan blijven zitten na het alarm.

Vorbereiding in kring speelplein of gymzaal

materiaal

in de leskist

CD vogelgeluiden
ook te downloaden
(www.groenewiel.nl/
eekhoornschoon)

voorbereiding

zie beschrijving

tijd en indeling

15 minuten
groepje of hele klas

te combineren met

A3 Eekhoornhuis
C1 Noten werpen
D1 Maskers maken
D2 Eekhoornstaart

woordenschat

gevaar
stil zitten
pootjes
hurken

vluchten
doodstil
veilig

alarm (slaan)
onbeweeglijk
marter

Vragen:

- Waarop kun je makkelijk stil zitten? Waar is dat moeilijk?
- Wanneer zal een eekhoorn doodstil zitten? (als hij eet, als er gevaar dreigt, als hij speelt?)
- Waarom is het belangrijk voor een eekhoorn om goed te luisteren?
- Is er ook voor jullie gevaar waar je goed naar moet luisteren? (verkeer, wesp) Wat doen jullie dan?

Springen met eikels C3

oefenen grove motoriek, waarnemen, leren vooruitplannen, ruimtelijke orientatie

Beschrijving

Het doel van het spel is alle eikels oprapen die op het schoolplein zijn neergelegd. Een kind (eekhoorntje) mag alleen staan op tegels waarop een eikel ligt. Springt de eekhoorn op een tegel zonder eikel, dan is hij of zij af.

De eenvoudigste vorm is dat het kind op een tegel springt waarop een eikel ligt, de eikel opraapt en in het zakje doet en dan doorspringt naar de volgende tegel met een eikeltje, enzovoorts, tot alle eikels zijn verzameld.

Deze eenvoudige aanpak kan motorisch moeilijker gemaakt worden door de afstand tussen de tegels met een eikeltje groter te maken, of door een zigzag-patroon te maken.

U kunt een patroon met stoepkrijt op de tegels aangeven, zodat ze zelf na afloop de eikels weer terug kunnen leggen voor de volgende.

Een moeilijker variant is de T figuur. Laat de kinderen bedenken hoe de eekhoorn nu alle eikels kan verzamelen zonder op een tegel zonder eikel te springen (eerst doorspringen naar het eind van de doorlopende arm en pas op de terugweg de eikels meenemen)

U kunt ook letters leggen, bijvoorbeeld de S en de E.

Laat kinderen eventueel zelf een moeilijk patroon bedenken.

speelplein

materiaal in de leskist

doosje C3 met eikels
zakjes

voorbereiding

spel uitleggen aan de
klas (voordoen)

tijd en indeling

20 minuten

twee of drietal

woordenschat

eikel
springen
ver

dichtbij
afstand
volgende

patroon
volgorde

Vragen

- Hoe ga je dit doen?
- Bij welke eikel kun je nu het makkelijkst komen?
Kun je daarna weer verder?
- Kun je zelf de eikels op een moeilijke manier neerleggen die wél kan?
- Welke letter kun je makkelijk rapen? Welke is moeilijker?
- Waarom is dit een goede oefening voor eekhoorntjes?
- Waarom moet een eekhoorn zo snel mogelijk zijn eikels verzamelen?

Beschrijving

Het knikkerspel kan binnen en/of buiten gespeeld worden. De kinderen gaan in een groepje knikkeren. Ze kunnen ervoor kiezen om de knikkers in een kuiltje of op een papiertje te rollen of ze tegen elkaar aan te laten ketsen. Ieder kind krijgt enkele noten van verschillend formaat. Door te knikkeren (rollen) kunnen de kinderen onderzoeken welke noten het best rollen en het meest geschikt zijn om te gebruiken voor het knikkerspel van de eekhoorn.

in de gymzaal of op het plein

materiaal

in de leskist

doosje C4 met verschillende soorten noten

tijd en indeling

20 minuten
één groepje

Vragen

- Met welke noot kun je het best knikkeren?
- Welke noot rolt het best?
- Waardoor rolt deze noot het best?
- Welke noot rolt rechtuit en welke in een bochtje?
- Weet je waardoor deze noten anders rollen?
- Welke noot lijkt het meest op een normale knikker?
- Welke noot zal voor een eekhoorn de meeste waarde hebben?

woordenschat

noot
spelen
eikel
rond

winnen
rollen
rechtuit

hazelnoot
beukenootje
bocht
hobbelen

Noten verstoppertje C5

ruimtelijke oriëntatie

Beschrijving

In de herfst verzamelen de eekhoorns notjes om te bewaren voor de winter. Sommige van die notjes stoppen ze in de grond op een geheime plek. Andere dieren mogen die natuurlijk niet vinden.

De eekhoorns moeten het terugzoeken van de noten hard oefenen op school. Zouden jullie dat ook kunnen?

Alle kinderen krijgen een nootje en zingen een eekhoornlied rond de zandbak. Als het lied is afgelopen verstoppertje ze hun nootje snel. Dan huppelen en zingen ze weer verder. Als het gaat stormen in het bos rennen ze vrolijk rond. Dan wordt het winter. Kunnen ze hun nootje weer terug vinden?

Voor oudere eekhoorns kan het spel moeilijker gemaakt worden. Zij moeten over de zandbakrand lopen, huppelen en rennen. Zij krijgen ook twee of drie nootjes om te verstoppertje.

rond de zandbak

materiaal

in de leskist

doosje C5 met eikels

tijd en indeling

10 minuten

groep van vier tot tien kinderen

woordenschat

noot

eikel

verstoppertje

hoek

dichtbij

naast

onder

voor

diep

midden

tussen

Vragen

- Waar ga jij je noot verstoppertje? Heb je al een idee?
- Waar heb jij je noot verstopt?
- Hoe kun je de noot nu weer terug vinden?
- Op wat voor plek kun je een noot gemakkelijk terugvinden?
- Wat is een nadeel van een gemakkelijke plek? (andere dieren vinden de noot dan ook gemakkelijk)

Beschrijving

Eekhoorns vinden tollen erg leuk. Hebben de kinderen ook wel eens met een tol gespeeld? Hoe kom je aan zo'n tol?

Eekhoorns maken hun eigen tolletjes. Ze leren op school wat de beste noten zijn om een tol van te maken. Ook het maken van de tol is niet gemakkelijk. Ze proberen van alles uit tot ze de beste tol hebben gevonden.

Vertel de kinderen dat u een bakje van die uitprobeertollen hebt gekregen van de eekhoornschool. De kinderen mogen die net als de eekhoortjes uitproberen en uitzoeken wat de beste tol is. Wel voorzichtig er mee, want de tolletjes moeten weer terug naar de eekhoornschool!

Na het uitproberen mogen de kinderen er over vertellen en het laten zien in de kring.

in de klas

materiaal in de leskist

doosje C6 met tollen

tijd en indeling

10 minuten
één groepje

woordenschat

tol
eikel
stokje

dik
dun
draaien
scheef
recht

wiebelen
puntig
midden
bovenkant
onderkant

Vragen

- Hoe laat je de tol goed draaien?
- Kun je al zien of deze tol het goed zal doen?
- Maakt het uit hoe groot de tol is?
- Welke noot tolt het best?
- Waarom tolt deze noot zo raar?
- Waarom tolt deze noot niet?

Maskers maken D1

motorische vaardigheden, spel

Beschrijving

De kinderen maken een masker van een bosdier. Met dit masker op kunnen ze het verhaal naspelen of een ander bosverhaal verzinnen en spelen.

Download op www.groenewiel.nl de maskers. De kinderen kleuren de maskers en knippen ze uit. Er zijn maskers van verschillende dieren: eekhoorn (mannelijk en vrouwtje), egel, wolf, konijn, uil, vogel en vos.

Maak de maskers vast met elastiek of touw.

in de klas

materiaal

www.groenewiel.nl

masker-kleurplaten

zelf zorgen voor:

kleurpotloden/stiften

schaar

elastiek of touw

tijd en indeling

20 minuten

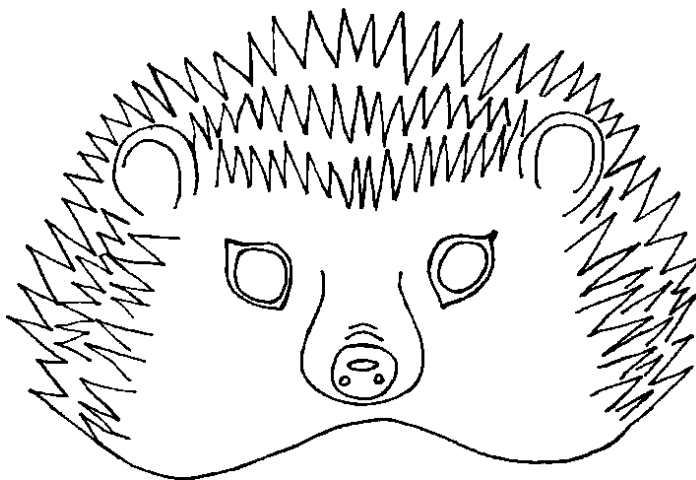
één groepje

te combineren met

A3 Eekhoornhuis

D2 Eekhoornstaart

C2 Stil zitten

Het egelmasker. Alle maskers zijn te vinden op www.groenewiel.nl.

woordenschat

egel
eekhoorn
konijn
neus
oren

vos
masker

stekels
lange oren
pluimstaart

Beschrijving

De kinderen maken een eekhoornstaart die ze bij andere eekhoornactiviteiten kunnen gebruiken. Het dragen van de staart bij bijvoorbeeld de buitenspelletjes zorgt ervoor dat ze zich extra in hun eekhoornrol inleven.

in de klas

materiaal

zelf zorgen voor:
vellen papier (1 per kind)
plakband, schaar

tijd en indeling

20 minuten
groepje

te combineren met

A3 Eekhoornhuis
D1 Maskers maken
C2 Stil zitten

1) Rol een vel (kranten)papier op.

2) Plak de rol op een paar plekken vast, zodat hij dicht blijft zitten.

3) Knip de rol een aantal keer verticaal in tot ongeveer halverwege.

4) Trek de lagen voorzichtig uit elkaar.

5) De staart is klaar!

Rood of bruin (geverfd) papier maakt de staart nog levensechter.

De kinderen dragen de staart in of aan hun broek of rok, bijvoorbeeld achter hun riem.

verschillen in vorm van bladeren leren zien en benoemen

Beschrijving

Vertel de kinderen dat de jonge eekhoortjes moeten oefenen met het herkennen van de bladeren in het bos. Ze moeten daarom een werkstuk maken door te spatten met verschillende bladeren. De kinderen leggen één blad of enkele bladeren op een vel papier. Ze spatten rond het blad of de bladeren. Als de verf is gedroogd kan het blad worden weggehaald.

in de klas

materiaal

zelf zorgen voor:
bladeren
(oude) tandenborstels
spatrapjes, ecoline, papier

voorbereiding

vraag de kinderen om
verschillende bladeren te
verzamelen
leg ze onder een zwaar boek
o.i.d. om ze plat te houden

tijd en indeling

20 minuten
één groepje

te combineren met:
eekhoornschort D4

Vragen

- Welke bladeren zijn het grootst?
- Hoeveel verschillende blaadjes heb je gespat?
- Weet je ook van welke boom die blaadjes zijn?
- Welke verschillen zie je tussen de blaadjes?

woordenschat

blad
rond
rand

spatten
ovaal
bladrand

langwerpig
kartels

afdruk en spat-techniek toepassen
vormeigenschappen van bladeren leren kennen

Beschrijving

Kinderen kunnen vies worden als ze aan het werk zijn. Bij wat voor werk bijvoorbeeld? En hoe is dat bij jonge eekhoorns in de eekhoornschool? Zouden die ook vies kunnen worden? Wat kan er dan vies worden? Jonge eekhoorns in de eekhoornschool gebruiken ook een schort. Elke eekhoorn maakt zijn eigen schort. Van die schort maakt elke jonge eekhoorn iets heel moois. Hij plakt, verft en spat er mooie bladeren op.

Het stoffen patroon kunt u omtrekken op (behang)papier en dan uit (laten) knippen. Op het schort kunnen de kinderen bladeren plakken, verven (bladeren met wat verf insmeren en dan afdrukken) of spatten. De schort kan met een lint worden vastgemaakt.

Vragen

- Welke bladeren zou de eekhoorn kiezen?
- Welke kleuren passen bij een eekhoorn?

in de klas

materiaal in de leskist

voorbeeldschort van stof

zelf zorgen voor:

(behang)papier, (vinger)verf,
bladeren, lint of band om
als riem te gebruiken

voorbereiding

Regel grote vellen papier om
schorten van te maken
Trek de stoffen schort een aantal
malen om op het papier.
Knip de schorten uit voor
de kinderen die dat nog niet
zelf kunnen of vraag een
ouder om dat te doen.
Vraag de kinderen om enkele
bladeren te verzamelen

tijd en indeling

20 minuten
één groepje

te combineren met:

bladspatten D3
eekhoornkoekjes D5

woordenschat

blad
steel

afdruk
nerf

langwerpig
rond
veer-vorm
hand-vorm

Eekhoornkoekjes D5

ervaren van een productieproces

Beschrijving

Voordat u koekjes gaat bakken kunt u de kinderen een schort van papier laten maken. In de leskist is een katoenen voorbeeld aanwezig dat u kunt (laten) omtrekken op papier.

(opdracht D4)

Laat de kinderen vooraf goed hun handen wassen.

Laat ze vervolgens noten kraken om die met het deeg te vermengen. Weeg de ingrediënten af. Kneed die flink zodat een goed deeg ontstaat.

Hou een deel van het deeg apart voor kinderen die geen noten lusten of mogen.

Laat de kinderen de stukjes noot meekneden in het andere deel.

Het verder verwerken van het deeg gaat makkelijker als het eerst een uurtje in de koelkast heeft gelegen, tijdens de pauze of het buiten spelen.

Maak met een deegroller een plak (zie ook recept).

De kinderen kunnen hierna met de vormpjes deeg uitsteken en op het bakpapier op de bakplaat leggen.

Plaats de volle bakplaat in de voorverwarmde oven.

U kunt het proces nabespreken met de kinderen of ze laten tekenen wat ze hebben gedaan.

in de klas

materiaal in de leskist

uitsteekvormpjes
notenkraker

zelf zorgen voor:

*ingredienten voor het deeg,
bakpapier, beslagkom
eetbare noten zoals pinda's,
amandelen en/of walnoten
oven*

voorbereiding

Bij deze opdracht is hulp van een
ouder of klassenassistent gewenst
Bakmaterialen aanschaffen
Evt. schort laten maken

tijd en indeling

45 - 60 minuten
groepjes

te combineren met

D4 Schort maken

woordenschat

het koekje
lekker
bakken
vorm

kneden
wegen
proeven
ruiken

walnoten
pinda
gewicht
gram

Vragen

- Wat heb je nodig om koekjes te bakken?
- Waarmee kun je het juiste gewicht afwegen?
- Hoe voelt het kneden van deeg?
- Hoe smaken de nootjes? Wat is het verschil?
- Welke koekjes zien er het mooist uit? Zijn dit ook de lekkerste?
- Wat verandert er aan het koekje door het bakken?
- Waarmee begonnen we? Wat deden we daarna? En daarna?

Recept

- * 200 gr. bloem
- * 150 gr. boter
- * 100 gr. witte basterdsuiker
- * beetje zout
- * walnoten / pinda / cashewnoten

De koude boter in stukken snijden en door de gezeefde bloem kneden. Voeg daarna de suiker en het zout toe en kneed goed door. Leg het deeg ongeveer een uur in de koelkast in een plastic zak.

Bestrooi daarna een aanrechtblad rijkelijk met bloem en rol het deeg uit tot een lap van ongeveer een ½ cm. dik. De deegroller ook steeds goed bestrooien met bloem. Laat de oven voorverwarmen op 175 graden. Steek vormpjes uit het deeg en druk er een halve walnoten of enkele pinda's in. Vet een bakblik in met een beetje boter of leg bakpapier op een bakblik. Leg de koekjes op het bakblik.

De koekjes zijn in een kwartier gaar.

zich verplaatsen in de leefwereld van een eekhoorn

Beschrijving

Vraag de kinderen wat een eekhoorn in de eekhoornschoon van klei zou maken.

Wat ziet hij in zijn leefomgeving? Bijvoorbeeld eikels, maar ook een paddenstoel of misschien zelfs een eekhoortje.

Laat de kinderen dan zelf één van deze dingen maken.

Geef ze een stuk klei in de door hen gewenste kleur en zet ze aan het werk.

U kunt er enkele voorbeeldmaterialen bij leggen

in de klas

materiaal
zelf zorgen voor
klei en spatels

tijd en indeling
20 minuten
één groepje

Vragen

- Welk deel van de paddenstoel maak je?
- Welke kleur krijgt de hoed? En de steel?
- Wat doet een eekhoorn met paddenstoelen?
- Wat is makkelijk na te maken?
- Wat moeilijk?

woordenschat

tak
blad
klei
boom

eikel
kastanje
paddenstoel

beukenoot
schors

Beschrijving

Vertel de kinderen dat jonge eekhoorns moeten oefenen met het herkennen van materialen in het bos. Laat ze buiten allerlei materialen zoeken en op een mooie manier op een vel papier leggen. Dan kan het vastgeplakt worden. Help de kinderen te benoemen wat ze hebben gevonden. Wellicht kunnen sommige kinderen namen erbij schrijven. Wat zouden eekhoornvaders en -moeders er van vinden?

Vragen

- Wat heb je allemaal uitgekozen?
- Waar zou de eekhoorn dat gevonden hebben?
- Wat zal de eekhoorn het mooist vinden?
- Wat voelt bijzonder?

in de klas

materiaal

zelf zorgen voor

stukjes hout, takjes, schors, blad, zand, dennennaalden, mos, kleine steentjes, humus, (...) papier, lijm, bakjes of mandjes

voorbereiding

verzamel het benodigde materiaal met de kinderen en laat ze het in bakjes sorteren

tijd en indeling

20 minuten
één groepje

woordenschat

hout
takje
blad
zand
mos
steentje

schors
kiezel

dennennaalden
humus

Informatie

Humus is de donkere bovenste laag grond. Humus is grond van verteerde bladeren.

